

BERGEN
KOMMUNE

ÅRSPLAN 2023 – 2024

Øyjorden barnehage

Forord

Barnehagene i Bergen kommune utarbeider sine årsplaner i samsvar med kravene til årsplan slik de er beskrevet i barnehageloven og forskrifter. Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver trådte i kraft fra 1.august 2017 og er en forskrift til barnehageloven.

Kvalitetsutviklingsplanen for kommunale barnehager 2018-2021 (23)

«Sammen for kvalitet – lek og læring» beskriver eiers lokale tilpasninger til rammeplanen og prioriteringer for gjeldende periode.

Hovedsatsningsområdet i kvalitetsutviklingsplanen er «Grunnlag for livslang læring i det 21. århundre». Planhierarkiet er synliggjort i modellen.

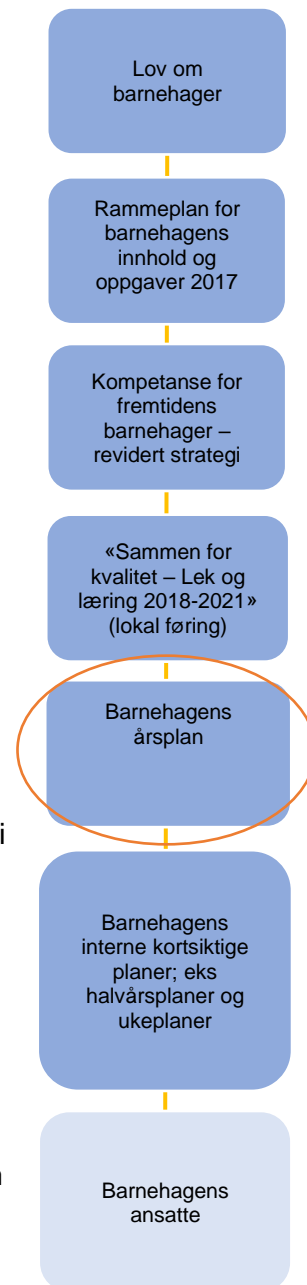
Årsplanverket til de kommunale barnehagene i Bergen kommune er delt i to:

- **Del en** beskriver mål og aktiviteter for årets satsinger og gir informasjon om hvordan disse følges opp, dokumenteres og vurderes. Årsplanen del en har et tidsperspektiv på 1 år og følger barnehageåret.
- **Del to** beskriver barnehagens satsninger og arbeid på et mer grunnleggende og generelt nivå. Årsplanens del to inneholder informasjon om hvordan barnehagen vil arbeide med danning gjennom omsorg, lek og læring for å fremme barns allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barns hjem. Videre redegjør barnehagen for hvordan det arbeides med progresjon i barnas pedagogiske tilbud gjennom hele barnehageløpet.

Som barnehageeier er vi ansvarlig for at barn i våre barnehager får en god start på et livslangt læringsløp. Godt planleggingsarbeid gjennom felles planmaler er utgangspunkt for utnyttelse av kollektiv kapasitet. Årsplanen utarbeides i samarbeid mellom barnehagens ansatte, barn og foreldre og danner grunnlag for pedagogisk innhold, aktiviteter og samhandling gjennom året. Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

BERGEN KOMMUNE

Etat for barnehage

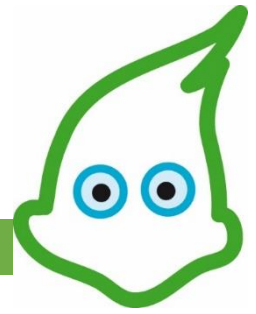
Innhold

Visjon og mål	5
Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn	5
Verdier	5
Mål	5
1.0 Barnehagens innledning	6
1.1 Struktur og organisering	7
1.2 Metodevalg	7
Vi har valgt oss ut følgende metoder som vi bruker i det pedagogiske arbeidet: ..	7
1.3 Kjerneverdier	8
1.3.1 Ser barnet	8
1.3.2 Varme	8
1.3.3 Inkluderende	8
2.0 Livsmestring for det 21. århundre	9
– medvirkende barn i lek og læring	9
2.1 Tilknytning	10
2.2 Lek	10
2.3 Læring	10
2.4 Barns medvirkning	11
2.5 Vennskap og felleskap	11
2.6 Mangfold	11
3.0 Barnehagens tema/prosjekt	12
Kunst, kultur og kreativitet:	13
Barnehagen skal bidra til at barna;	14
3.1 Fagområder	15
3.1.1 Språk som basiskompetanse	15
3.1.2 Matematisk kompetanse	15
3.2 Digitale verktøy	16
4.0 Barnehagen som lærende organisasjon	17
4.1 Barnehagens utviklingsarbeid	17
4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging	17
4.2.1 Dokumentasjon	17
4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet	17
I. Barnesyn og lærings syn	18

II.	Pedagogisk relasjonskompetanse	19
III.	Danning gjennom omsorg, lek og læring	20
IV.	Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold	21
V.	Overganger	22
a.	Tilvenning i barnehagen	22
b.	Overganger og sammenheng innad i barnehagen	22
c.	Samarbeid og sammenheng med skolen	22
VI.	Foreldremedvirkning	23
VII.	Bærekraftig utvikling	24
VIII.	Psykososialt barnehagemiljø	25
IX.	Barns seksuelle helse	26

Visjon og mål

Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn

I en mangfoldig barnehage av høy kvalitet skal barn få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter med utgangspunkt i egne forutsetninger og interesser.

Verdier

Det er utviklet et verdigrunnlag som skal sikre det enkelte barn trygghet, læring og utvikling i hverdagen. Verdigrunnlaget består av *varme, ser barnet og inkluderende*. Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte. Barnehagene beskriver i kapittel 1 hva de legger i disse verdiene.

Mål

Bergen kommune ønsker som eier å gi retning for de kommunale barnehagene gjennom målsettingen:

Livsmestring for det 21. århundre – medvirkende barn i lek og læring

Grunnlaget for trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd legges i tidlig barndom og barnehagen har en sentral plass i dette. Livsmestring handler også om å møte motstand, håndtere utfordringer og være utholdende. Våre barnehager skal kjennetegnes ved at barnet:

- Opplever vennskap og fellesskap
- Erfarer trygghet og tilknytning til personalet
- Opplever spenning og glede i variert lek
- Er aktivt og medskapende i lek og læring
- Bruker sin kreativitet og søker utfordringer i lek og læring
- Blir møtt på sine uttrykk, sin undring og utforskertrang
- Opplever en barndom preget av mangfold, likeverd og respekt
- Utvikler sin språkkompetanse og sin matematiske kompetanse

1.0 Barnehagens innledning

Øyjorden barnehage ligger øverst i Øyjorden med Eidsvågs fjellet som nærmeste nabo. Våre omgivelser egner seg godt til tur og friluftsliv, og vi tilrettelegger for at alle barna skal få fine tur opplevelser ut fra alder og motorisk mestring.

Barnehagen er etablert på tuftene av de gamle parsellhagene i Øyjorden og vi har 1 mål tomt til kjøkkenhage. Vi driver dette arbeidet videre sammen med barna gjennom året. Barnehagen har også eget veksthus der vi førsår planter og grønnsaker før de plantes ut i kjøkkenhagen. I tillegg til kjøkkenhagen har barnehagen en stor og flott utelekeplass som barna kan boltre seg på.

I Øyjorden barnehage skal alle barn oppleve den gode barndom. Barna skal oppleve et inkluderende miljø i fellesskap og glede, med opplevelse av mestring gjennom deltakelse i lek og samspill hver dag. For å hjelpe barna å utvikle god lekekompetanse er de voksne engasjerte og tilstedeværende for barna.

Barna blir møtt av autoritative voksne som bygger gode, varme relasjoner. Den autoritative voksenrollen innebærer en kombinasjon av innlevelse fra voksne med tydelige grenser og forventninger, og en åpen kommunikasjon med veiledende og støttende grensesetting.

Barnehagens årsplan bygger på barnehageeiers strategiske plan for kvalitetsutvikling, barnehagelov og rammeplan for barnehagen.

1.1 Struktur og organisering

Øyjorden barnehage er en basebarnehage, og antallet barn varierer fra år til år alt etter hvor mange som er over og under tre år. Barnehagen har to etasjer og på hver base arbeider flere pedagoger og assistenter/barne- og ungdomsarbeidere sammen i et team.

Basene har navn med bakgrunn i lokal kultur og historie: Furukammen, Parsellhagen og Løveklippen

Barna er organisert i grupper slik at det alltid er noen ute på barnehagens område eller ute på tur i barnehagens nærmiljø. Det blir servert frokost og lunsj i barnehagen, frukt tas med hjemmefra. Barna sover i sine egne vogner ute.

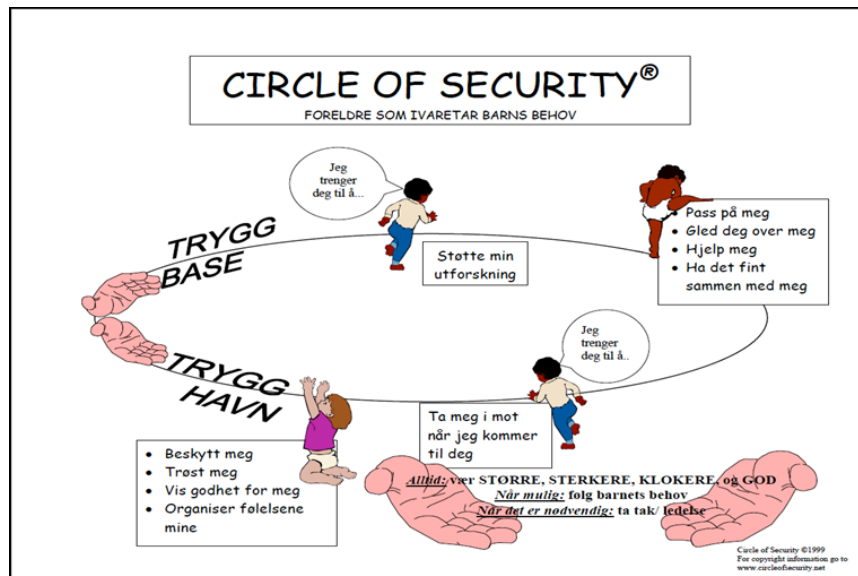
Åpningstid fra 07:30 til 16:30.

1.2 Metodevalg

Vi har valgt oss ut følgende metoder som vi bruker i det pedagogiske arbeidet:

«Trygghets sirkelen» COS

[Trygghets sirkel](#)

ICDP

I regi av Bergen kommune skal alle kommunale barnehager få opplæring i intensivitetsprogram ICDP (*International Child Development Program*). Programmet er med på å bevisstgjøre omsorgspersoner hva godt samspill med barn betyr for at de utvikler en sunn følelsesmessig og mental utvikling. Høsten 2023 skal to av våre pedagoger kurses i ICDP.

1.3 Kjerneverdier

«Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte.»

1.3.1 Ser barnet

«Vi ser det enkelte barns egenverdi. Barnet gis gode betingelser for læring og utvikling basert på vår anerkjennende væremåte.»

For Øyjorden barnehage betyr det at;

- de voksne er lydhøre og følger opp barnas initiativ og interesser.
- vi ser det positive i hvert enkelt barn.
- vi respekterer barnas egne grenser

1.3.2 Varme

«Vi gir barnet omsorg og trygghet. I møte med barn skal vår hjertevarme gi næring og vekstmulighet.»

For Øyjorden barnehage betyr det at;

- vi har voksne som tar ansvar for det følelsesmessige klimaet i relasjonen.
- vi har voksne som er en trygg base.
- vi har voksne som trøster barn når de er lei seg

1.3.3 Inkluderende

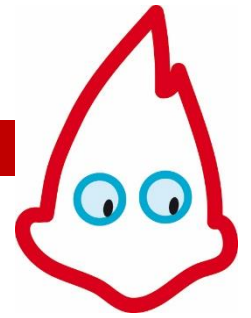
«Vi skaper gode relasjoner, der alle barn blir sett og bekreftet. Det enkelte barn skal oppleve gleden av å tilhøre små og store fellesskap.»

For Øyjorden barnehage betyr det at;

- at alle barn blir inkludert.
- vi viser raushet og respekt for hverandre.
- vi har en åpen holdning i møte med andre

2.0 Livsmestring for det 21. århundre

– medvirkende barn i lek og læring

Øyjorden barnehage skal være et trygt sted for alle barn hvor de skal oppleve mestring og livsmestring. Hos oss skal alle barn skal bli møtt som selvstendige individ, og vi skal vise respekt for deres opplevelser. For oss handler livsmestring om at barn får mulighet til å utvikle ferdigheter som hjelper dem i å håndtere, medgang, motgang, endringer og konflikter.

Vi ønsker å gi barna trygghet og tro på egne evner til å finne løsninger når livet oppleves utfordrende.

Gjennom lek utforsker barn nye ideer, prøver ut ulike roller, og bearbejder opplevelser. Samtidig gir leken barna mulighet for å øve på og lære nye ferdigheter. For å hjelpe barna å utvikle god lekekompetanse må de voksne være til stede der barna leker, og vurdere hvordan de bør hjelpe til.

Barnehagen skal i et i et inspirerende lekemiljø fremme:

- Trivsel
- Livsglede
- Mestring
- Følelse av egenverd
- Utjevne sosiale forskjeller
- Forebygge krenkelser og mobbing
- Trygghet og utfordringer
- Bli kjent med, samt håndtere egne og andres følelser
- Ro, hvile og avslapping
- Styrke barns bevegelsesglede og motoriske utvikling

2.1 Tilknytning

Mål: Skape trygge og forutsigbare rammer rundt oppstarten, ved overgangssituasjoner i hverdagen og ved overgang til nye baser. Styrke barns selvfølelse.

Kjennetegn:

- Barna blir møtt av kjente voksne som er delaktige, inkluderende, lydhøre og engasjerte.
- Vi bruker trygghetssirkelen som metode.
- Vi ser det individuelle i hvert barn.

2.2 Lek

Mål: Skape et inkluderende og inspirerende lekemiljø inne og ute.

Kjennetegn:

- Tilstedeværende og engasjerte voksne i lek inne og ute.
- Den voksne organiserer mindre lekegrupper.
- Voksne som tilrettelegger og støtter opp under barns fantasi og kreativitet.
- Den voksne gir barna felles opplevelse, og hjelper barna å omsette de felles opplevelsene til lek
- Den voksne hjelper barnet å inkludere andre barn i lek, og støtter barnet i å etablere gjensidig samspill.

2.3 Læring

Mål: Anerkjenne barns undring, utforskertrang og nysgjerrighet og som videre legges til grunn for deres læringsprosesser.

Kjennetegn:

- De voksne organiserer dagen gjennom en tydelig dagsrytme.
- De voksne legger til rette for varierte erfaringer og opplevelser.
- Barna får undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt.
- Læring og utvikling skal sikres gjennom progresjon.

2.4 Barns medvirkning

Mål: Barna skal få erfaring med å påvirke sin egen hverdag.

Kjennetegn:

- Voksne som er lydhøre for barnas innspill, bekrefter barnas behov og følger det opp
- Barns nonverbale og verbale språk vektlegges like mye.
- Voksne som åpner for diskusjoner der ulike barns stemmer blir hørt og tatt i betraktning
- Barna får medvirke gjennom barnesamtaler og de yngste gjennom observasjoner.
- Den voksne tar barna med i planlegging av ulike aktiviteter

2.5 Vennskap og felleskap

Mål: Alle barn skal føle seg betydningsfull, inkludert og respektert i fellesskapet.

Kjennetegn:

- Alle barn skal oppleve vennskap.
- De voksne legger til rette for felles opplevelser.
- De voksne er «tett» på barna
- Lar barna få utvikle sine interesseområder.
- Barn som kan ta andres perspektiv.

2.6 Mangfold

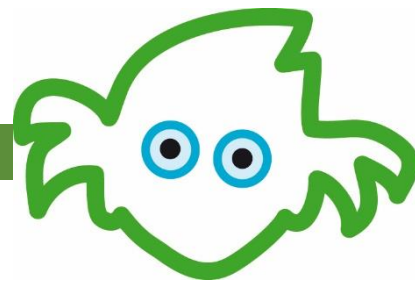
Mål: Alle barn skal føle seg betydningsfull, inkludert og respektert i fellesskapet.

Kjennetegn:

- Alle barn skal oppleve vennskap.
- De voksne legger til rette for felles opplevelser.
- De voksne er «tett» på barna
- Lar barna få utvikle sine interesseområder.
- Barn som kan ta andres perspektiv.

3.0 Barnehagens tema/prosjekt

Tema: Livet i kjøkkenhagen

Mål: Legge til rette for nysgjerrighet og undring i kjøkkenhagen

Vi ønsker å bruke kjøkkenhagen som en arena for lek, undring, utforskning og læring. Tema, livet i kjøkkenhagen, skal vi arbeide med gjennom hele året. Vi vil at barna skal ta i bruk sansene ved å lytte til lyder, kjenne på lukter, se og føle på endringer gjennom årstidene i kjøkkenhagen. Barna skal få erfaringer med hva som skjer når de viser omsorg og legger til rette for liv for vekster og dyr i hagen.

Temaet vårt er nært knyttet til bærekraftig utvikling (se kap VII) og miljøtrappen, en modell som forteller hvordan vi kan ta vare på naturen trinn for trinn. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden (jfr Rammeplan). Vi velger å knytte miljø og det sosiale fra bærekraftig utvikling inn i vårt arbeid. Miljø, fordi vi skal utforske mangfoldet og vise omsorg for liv og vekster i kjøkkenhagen. Det sosiale knytter vi opp til barnehagens psykososiale miljø, kap VII i årsplan, fordi vi vil at kjøkkenhagen skal være en arena der alle barn skal oppleve inkludering, mestring og medvirkning. Det skal være en plass for samspill på tvers av aldersgrupper. Der skal vi samarbeide om felles tema og arbeide for at alle i barnehagen får et eierskap til hagen.

Naturopplevelser i tidlig barndom blir ofte ansett som av betydning for barns holdninger til natur senere i livet. Barns opplevelser i og med natur står sentralt på de første to trinnene i miljøtrappen, som vi knytter til tema.

Figuren nedenfor viser en variant av miljøtrappa:

6. *Ta ansvar for framtida og en bærekraftig utvikling*
5. *Påvirke og medvirke.*
4. *Lære seg å forstå sammenhenger i naturen*
3. *Få en begynnende forståelse for bærekraftig utvikling.*
- 2. *Oppdage mangfoldet i naturen, samle inn, observere.***
- 1. *Være i naturen, naturopplevelser, undre seg.***

Forskerfrø

I temaet vårt «*Livet i kjøkkenhagen*» skal vi ha arbeidsform som er tverrfaglig forankret. Vi skal knytte deler av følgende fagområder inn i temaet.

Kommunikasjon, språk og tekst:

Barnehagen skal bidra til at barna;

- bruker språk til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter i samspill med andre barn i kjøkkenhagen.
- videreutvikler sin begrepsforståelse og bruker et variert ordforråd gjennom samtaler om det de opplever i kjøkkenhagen.

Personalet skal

- invitere til ulike typer samtaler der barna får anledning til å fortelle, undre seg, reflektere og stille spørsmål om det de opplever i kjøkkenhagen

Kropp, bevegelse og helse:

Barnehagen skal bidra til at barna

- får innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid ved at vi sår og planter egne grønnsaker og frukt/bær i kjøkkenhagen

Personalet skal

- gi barna tilgang til varierte sanseopplevelser og kroppslig lek ute i kjøkkenhagen

Kunst, kultur og kreativitet:

Barnehagen skal bidra til at barna;

- har tilgang til ting, rom og materialer som støtter opp om deres lekende og estetiske uttrykksformer når de bearbeider opplevelser og inntrykk i kjøkkenhagen
- tar i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede ut fra opplevelser og undring fra kjøkkenhagen

Personalet skal

- synliggjøre og skape estetiske dimensjoner i barnehagens inne og uterom.

Natur, miljø og teknologi:

Barnehagen skal bidra til at barna;

- lærer av kjøkkenhagen og utvikler respekt og begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på den
- får gode opplevelser med friluftsliv i kjøkkenhagen året rundt
- får kunnskap om dyr og dyreliv i kjøkkenhagen

Personalet skal

- gi barna tid og anledning til å stille spørsmål, reflektere og lage egne forklaringer på problemstillinger, og til å delta i samtaler om det de har erfart og opplevd i kjøkkenhagen

Antall, rom og form:

Barnehagen skal bidra til at barna;

- leker og eksperimenterer med tall, mengde og telling og får erfaring med ulike måter å uttrykke dette på gjennom lek og eksperimentering i kjøkkenhagen
- erfarer størrelser i sine omgivelser og sammenligner disse
- bruker kroppen og sansene i kjøkkenhagen for å utvikle romforståelse

Personalet skal;

- bruke matematiske begreper reflektert og aktivt i kjøkkenhagen

Etikk, religion og filosofi

Barnehagen skal bidra til at barna;

- får kjennskap til, forstår og reflekterer over grunnleggende normer og verdier (*forklaring: normene er å beskytte og ta vare på det vi ser på som er viktig og verdifullt i samfunnet, våre verdier*)

Personalet skal;

- identifisere verdikonflikter i hverdagen, reflektere over verdiprioriteringer og holdninger og ha et bevisst forhold til hvordan disse kommer til uttrykk i arbeidet med barna.

3.1 Fagområder

3.1.1 Språk som basiskompetanse

Språket er et kommunikasjonsmiddel, redskap for tenkning og refleksjon, samt uttrykk for følelser og opplevelser. I Øyjorden barnehage er vi derfor bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker alle sider ved barnas utvikling.

I samspill med barna støtter vi dem i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. De voksne anerkjenner og verdsetter barnas ulike verbale og nonverbale kommunikasjonsuttrykk.

Barnas omgivelser skal være preget av et rikt språkmiljø og de yngste skal «bades i ord», gjennom bruk av sanger, rim, regler, fortellinger, bøker, spill og eventyr. Vi leker vi med språket og stimulerer til språklig nysgjerrighet hos barna.

3.1.2 Matematisk kompetanse

Matematikk i barnehagen handler om at barna skal få leke med, erfare og utforske matematikk. Når barna gjør egne erfaringer og blir stimulert til å tenke, lærer de begreper og ser sammenhenger. Hos oss legger vi til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i hverdagen. Eks i garderoben når det er snakk om antall votter og sko, ved måltid, osv.

Når barna får sette ord og tanker på egne erfaringer utvikler de sin egen matematiske kompetanse. For at en opplevelse skal bli en erfaring må barnet tenke over handlingen og vi voksne må gjøre dem bevisst på hvordan den henger sammen med tidligere erfaringer. De voksne må derfor sette ord på det barna gjør.

I basene er det tilgjengelig bøker, spill, musikk, leker og utstyr som støtter den matematiske leken.

3.2 Digitale verktøy

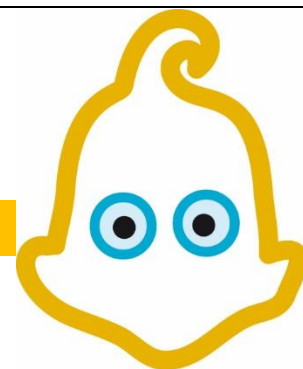
I Øyjorden barnehage er digitale verktøy en del av vår hverdag. Hos oss er ikke digitale verktøy et mål i seg selv, men et verktøy for å utvikle det pedagogiske arbeidet. Vi ønsker at digitale verktøy skal være en kilde til barnas lek, kreativitet, kommunikasjon og innhenting av kunnskap. Det blir knyttet opp mot rammeplanens fagområder, derav kommunikasjon i språk og tekst.

I barnehagen har vi en del utstyr som kan anvendes både inne og ute. Når vi bruker verktøyene ønsker vi at barna skal være produsenter og ikke konsumenter. Med dette mener vi at barna er med på å produsere selv og ikke bli sittende passivt framfor skjermen.

Den voksne skal være en god meddeltaker i bruken av digitale verktøy og utøve digital dømmekraft. Dette gjør vi for å kvalitetssikre verktøyene som vi bruker, og gjør rede for hensiktsmessig bruk av verktøyene. Vi jobber for å utvikle personalets digitale kompetanse.

4.0 Barnehagen som lærende organisasjon

4.1 Barnehagens utviklingsarbeid

Barnehagens utviklingsarbeid for året 2023- 2024 er ICDP.

ICDP - International Child Development Program, er et helsefremmende og universalforebyggende veiledningsprogram som har som mål å styrke kontakt og samspillskvaliteten mellom omsorgsgiver og barn.

Bergen kommune har gjennom Plan Skyfritt - plan for inkluderende oppvekstmiljø for barn og unge i Bergen, valgt ut ICDP som forebyggende program som alle kommunale barnehager skal benytte i arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet.

ICDP har tre hovedmål:

- Å fremme den positive oppfatningen av og holdningen til barnet.
- Å påvirke omsorgsgivers forståelse av hvor viktig samhandlingen mellom omsorgsgiver og barnet er for barnets utvikling.
- Å fremme omsorgsgivers oppfatning av seg selv som kompetent og mestrende

(Håndbok for ICDP- veiledere Bufdir 2016 s.15)

4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging

4.2.1 Dokumentasjon

Høsten 2023 starter to ansatte på kurs i ICDP, og ved endt kurs skal de veilede personalet i barnehagen i ICDP. Vi dokumenterer vårt utviklingsarbeid gjennom et systematisk arbeid med ICDP.

Personalet har ansvar for å håndtere mobbing og krenkelser i barnehagen. Det er forankret i barnehageloven at alle barn har rett til et trygt og godt barnehagemiljø og de ansatte har plikt til å følge med. (viser til kap VIII i Årsplanen). ICDP-veiledning for personalet, vil derfor være et viktig bidrag i arbeidet med å jobbe for et godt psykososialt miljø i barnehagen. Det gir oss et godt faglig grunnlag for å utvikle holdninger, verdier og strategier på en systematisk måte.

4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet

Informasjon om ICDP på foreldremøter og foreldresamtaler.

Flere sertifiserte ICDP-veiledere i barnehagene vil kunne styrke samarbeidet med foresatte og gi barnehagen gode verktøy for samarbeid med foresatte både i det daglige arbeidet, i foreldresamtaler og i eventuelle foreldreveiledningsgrupper (s.79, Skyfritt).

Del to

I. Barnesyn og læringsyn

Vi ser på barnet som et kompetent menneske. For oss er barnet et subjekt, som skal møtes med anerkjennelse og respekt. Når vi møter barna på deres følelser, styrkes deres mentale helse og selvfølelse. Barna blir tatt på alvor og får oppleve medbestemmelse i hverdagen. Dette skaper gode rammer for trygghet, som igjen er en forutsetning for læring.

For oss er barns egen læring viktig. Barn lærer gjennom egne interesser, nysgjerrighet og behov for undersøkelse. Språk og deltakelse i sosial praksis er en forutsetning for lærende utvikling. Vi møter barnas lærelyst ved å være lydhøre og tilstedeværende voksne. Barns viktigste læringsarena er i lek, samspill og hverdags situasjoner.

II. Pedagogisk relasjonskompetanse

Bergen kommune sine verdier er varme, se barnet og inkluderende.

Den autoritative voksenstilen er for oss et grunnleggende prinsipp og utgjør en viktig del av barnehagens pedagogiske plattform. Det handler om voksne som er varme og responderende overfor barnet i kombinasjon med tydelige krav til akseptabel atferd. Vi skal være bevisst når det gjelder relasjonsbygging til barnet, og vi skal ha respekt for barnets behov for selvstendighet. Vi skal gi barn oppfølging og veiledning som er forbundet med god atferd. Gjennom en slik varm og støttende voksenstil bidrar vi til å fremme positiv atferd og hemme negativ atferd hos barnet.

De voksnes holdninger og verdisyn påvirker kvaliteten på samspillet mellom barn og voksne, derfor fokuserer vi også på de voksnes relasjons kompetanse. Det er vanskelig å kreve noe av et barn hvis ikke relasjonen er på plass. Vi skal derfor jobbe med komponentene i sosial kompetanse for å styrke relasjonen til barnet og mellom barna.

- **Empati:**

Øve på å forstå andres perspektiver, tanker og følelser. Øve på å håndtere konflikter er særlig viktig her. Vi ønsker å få fram barns følelser og perspektiv i konflikten og gi plass til deres opplevelser av hendelsen.

- **Positiv sosial atferd:**

Vi øver på å dele, samarbeide, inkludere, hjelpe, støtte, oppmuntre og si noe fint om andre. Vår praksis gjenspeiler barns positive sosiale atferd og vi voksne skal derfor vise med ord og handling hva som er ønsket praksis.

- **Selvhevdelse:**

For å utvikle selvhevdelse er det nødvendig å ha et trygt miljø hvor det gir rom for å være seg selv. Vi skal oppmuntre og støtte barna i å ta kontakt med andre, ta initiativ til lek og bli med på lek som allerede er i gang, samt invitere med på lek. For at barna skal klare å fremme egne synspunkter, våge å si fra når noe er urettferdig og våge stå opp for andre, må vi være en lyttende og undersøkende voksen.

- **Selvkontroll:**

Det handler om evnen til å holde litt igjen i samspill med andre og kunne tilpasse seg ulike situasjoner, voksne som barn. Turtaking er en viktig del av dette og noe som er det øves på i leken hver dag. Barna trenger voksenstøtte i turtaking.

- **Lek, glede og humor:**

Barnas arbeidsmiljø trenger voksne rundt seg med humor og glede slik at leken blir spennende. Vi skal hjelpe de barna som ikke kan leke ved å være en lekende voksen og ufarliggjøre det å gå inn i en rolle.

III. Danning gjennom omsorg, lek og læring

For oss i Øyjorden betyr danning – «Å bli seg selv som menneske, i samspill med andre. Vi ser på leken og det lekende fellesskapet som barnets egen dannelsesreise»: (Lånt fra Kari Pape s 105)

Gjennom leken får barna:

- Mulighet til å prøve og feile med andre
- Utvikle sin nysgjerrighet
- Opplive seg selv som et verdifullt medlem av fellesskapet
- Utvikle holdninger og ferdigheter
- Gi og ta imot omsorg

For å oppnå gode dannelsesprosesser skal vi voksne vise respekt for barnas kommunikasjon og vise interesse for det de sier. Vi skal gi dem god selvfølelse, slik at de kan forstå både seg selv og andre.

Barna skal utvikle evnen til selvstendighet og kritisk tenkning, og kunne stå for egne meninger. For å oppnå dette må de voksne stille gode spørsmål, undre seg og filosofere sammen med barna.

IV. Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold

Vi velger å forstå progresjon som å være i utvikling. Gjennom barnehagens pedagogiske innhold skal barnet erfare utvikling, vekst og mestring.

Vår kompetanse og bevissthet om hva som er viktig å jobbe med når det gjelder språkstimulering, sosiale ferdigheter og matematisk kompetanse gjør at vi kan utfordre barna og ha forventninger ut fra modning og mestring.

Vi observerer barns utvikling for å møte dem der de er og tilpasser pedagogikken etter modning. Vi organiserer små barnegrupper for å sikre at hvert enkelt barn skal bli sett og hørt. Når de voksne har en tett relasjon til barna er det lettere å lytte og oppfatte barnas verbale og nonverbale kommunikasjon, og vi kan legge til rette for omsorg og trygghet med utgangspunkt i barnas utvikling.

Gjennom tilrettelegging av lekemiljøet og gjennom felles undring kan barna oppleve mestring og engasjement rundt det de er opptatt av.

V. Overganger

a. Tilvenning i barnehagen

Å starte i barnehagen er en stor overgang for både barnet og foresatte. Vi ønsker at foresatte skal få en god opplevelse i møte med barnehagen og vi skal derfor møte dem med varme og omsorg.

Barnehagen sender ut velkomstbrev før oppstart som inneholder informasjon om barnets tilvenning. En voksen fra basen tar imot det nye barnet i starten, danner relasjoner og følger barnet tett opp den første tiden. Vi ønsker en god og åpen dialog med foresatte og tidlig i oppstarten gir vi tilbud om en samtale med foresatte for å utveksle informasjon.

Oppstarten i barnehagen bli tilpasset barnets behov. Hos de yngste barna følger vi barnets rytme når det gjelder primærbehov som søvn, mat og omsorg jfr. Trygghetssirkelen.

b. Overganger og sammenheng innad i barnehagen

Det året barn fyller 3 år flytter barnet over på stor base. I løpet av våren forbereder vi overgangen ved at barna besøker til ny base ukentlig, leker og blir kjent med barna og de voksne som de møter til høsten.

Vi bruker tid på å trygge barna som skal over til sin nye base. Gode rammer og tydelige voksne er viktig for å skape forutsigbarhet gjennom dagen. Så langt det lar seg gjøre, vil en av det faste personale som kjenner barna følge barnet videre i ny base.

c. Samarbeid og sammenheng med skolen

Vi legger til rette for at de eldste barna får med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og god motivasjon for å begynne på skolen (jfr. Kunnskaps dept. 2017)

Vi organiserer slik at de eldste i barnehagen har møtepunkter med sin aldersgruppe. Det kan være turer og spesielle tema i barnehagen.

Barna øver på selvstendighet, sosial kompetanse og selvregulering. Overgangsmøter med skolen blir gjennomført i løpet av våren. Barnehagen og skolen blir enig om felles grense objekter som regelleker, bøker, sang og spill. En del av turene går til nærskolen, for å bli kjent med skolens nærmiljø. De eldste får omvisning på skolen og deltar på faddertreff med Hellen Skole på «Festningen».

VI. Foreldremedvirkning

I Øyjorden barnehage ønsker vi å skape et samarbeid mellom barnehage og hjem som fremmer omsorg, oppdragelse, lek og læring. Samarbeidet skal ha barnets beste som mål, og bidra til barnets trivsel og utvikling. Den daglige kontakten skal være preget av en åpen og tillitsfull dialog. Vi ser viktigheten av at samarbeidet skjer både på individnivå med det enkelte barnets foresatte, og på gruppenivå.

Individnivå

- Det er viktig for oss med en god dialog under den daglige kontakten ved henting og levering. Her kan foresatte gi oss nødvendig informasjon om barnet for den kommende dagen, og samtidig er det viktig for oss å gi en muntlig tilbakemelding på hvordan barnet har hatt det i barnehagen.
- Oppstartsamtale er en samtale som finner sted i løpet av de første dagene i barnehagen.
- Vi tilbyr foreldresamtaler to ganger i året og ellers ved behov. Under disse samtalene utveksler foreldre og barnehagepersonalet observasjoner og vurderinger knyttet til barnets utvikling og trivsel.
- Brukerundersøkelse kommer ut en gang i året.

Gruppenivå

- Foreldremøter en til to ganger i året, der arbeidet med det psykososiale miljøet i barnehagen tas opp.
- Informasjon fra barnehagen sender ut digitalt via epost. Her sender vi ut planer og informasjon om det pedagogiske arbeidet.
- Foreldreutvalget velges av foreldregruppen. De skal fremme foreldrenes fellesinteresser og bidra til et godt samarbeid mellom barnehagen og de øvrige foresatte.
- Samarbeidsutvalget er valgt av foreldreutvalget, og skal ta opp saker som er viktig for barnehagens innhold og virksomhet. De er blant annet med på å påvirke innhold for vurderingsarbeid og godkjenning av årsplan.
- Sosiale sammenkomster i barnehagen for foresatte og barn i barnehagen.

VII. Bærekraftig utvikling

Barnehagen er etablert på tomten av de gamle parsellhagene i Øyjorden, og på bakgrunn av dette har vi en kjøkkenhage på 1 mål som vi driver sammen med barna. I et eget veksthus sår vi frø før utplanting i parsellhagene og i hagen vokser bærbusker og frukttrær som barna får nytte godt av.

«Bærekraftig utvikling handler om at mennesker som lever i dag, får dekket sine grunnleggende behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine. Det handler om å tenke og handle lokalt, nasjonalt og globalt.» Rammeplan s.10.

For oss handler dette om, at barna skal få en forståelse om at naturen består av ulike levende organismer som er nødvendig for oss, og som vi kan nyttiggjøre oss av. Vi skal derfor øve på å vise omsorg for naturen som er rundt oss.

På hver base og kjøkken har vi kildesortering med søppelspann i ulike farger. Vi ønsker at barna i ung alder skal lære seg gode miljøvaner som de kan ta med seg videre i livet. Vi snakker om hva det sorterte materiale kan bli til av nye produkter og hva som skjer når vi kaster søppel i naturen. Hva blir til jord og hva blir liggende som søppel? Og hva skjer med dyrene hvis de spiser søppel?

Barnehagen komposterer også matavfall. Barna er medhjelpere når matavfall blir brukt til kompost, og de får undre seg over det som skjer av endringer i kompostbingen. I kompostbingen dannes avfall til ny god jord som vi kan bruke i plante kassene når vi sår blomster, setter poteter eller dyrker grønnsaker.

Vi ønsker å la barna få erfare utviklingen hos plantene fra såing til vi plukker ferdige produkt i åkeren eller blomsterbedet. Hva skjer når plantene får lite, eller dårlig stell? Og hva skjer når vi steller plantene? Ved å la barna delta i hagearbeid vil de få oppleve at plantene trenger omsorg for å vokse fram og gi frukter. Bærekraftig utvikling henger sammen med årets tema; «Livet i kjøkkenhagen».

VIII. Psykososialt barnehagemiljø

Det er forankret i Barnehageloven at alle barn har rett til et trygt og godt barnehagemiljø. I dette ligger det at alle ansatte i barnehagen er forpliktet til å gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for krenkelser, og videre at barnehagen skal jobbe forebyggende for å skape et varmt og inkluderende fellesskap.

Under plikten til å sikre at barn og unge har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø, følger det fire delplikter:

- plikten til å følge med
- plikten til å melde
- plikten til å undersøke
- plikten til å sette inn egnede tiltak

Arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet er et kontinuerlig arbeid som er retningsgivende for barnehagens kvalitetsutviklingsarbeid og grunnleggende for alt vi gjør i barnehagen, både i samspill med barna, samarbeid med foreldre og innad i personalgruppen.

Barnehagen har en lokal handlingsplan for å sikre systematikk i arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet. Handlingsplanen gjennomgås i personalgruppen årlig.

Det psykososiale barnehagemiljøet er videre tema på foreldremøte, foreldresamtaler og i SU ved oppstart av hvert barnehageår.

IX. Barns seksuelle helse

Plan for seksuell helse, seksualopplysning og seksualitetsopplæring ble vedtatt av bystyret i april 2019, og er utarbeidet med formål om å sikre en helhetlig innsats for å styrke barn og unges seksuelle helse. Planen peker blant annet på barnehagen som en viktig arena for å sikre kunnskap og nødvendig kompetanse om kropp og seksualitet. Slik kan barnehagen styrke barnas begrepsapparat og danne grunnlag for positive holdninger knyttet til selvfølelse, identitet, egenverd, kropp, følelser og grenser. Videre skapes åpenhet og respekt for mangfold og variasjoner i familieformer og kjønnsuttrykk, noe som kan bidra til å forebygge fordommer og diskriminering.

Grunnlaget for god seksuell helse legges allerede tidlig i småbarnsalder. Bevissthet knyttet til barns seksuelle utvikling og kunnskap om hvordan denne kan komme til uttrykk i lek og atferd, er viktig for å kunne møte dette på en konstruktiv måte. Siden barnehagepersonale og foreldre har et felles ansvar for å ivareta barnets trivsel og utvikling, er det naturlig at barns seksuelle helse også er tema både i foreldresamtaler og på foreldremøter.

Øjorden barnehage

Øjordsveien 69

5038 Bergen

E-post: Oyjorden.barnehage@bergen.kommune.no

<https://www.bergen.kommune.no/omkommunen/avdelinger/oyjord-en-barnehage>

**BERGEN
KOMMUNE**